

# ششمین

خلاصه مقالات همایش آغاز هزاره دوم شاهنشاهی  
۱۳۹۰ و ۲۷ اردیبهشت

به کوشش: دکتر فرزاد قائمی

### شاهنامه فردوسی: پیوندگاه ایران، تاجیکستان و ازبکستان

ابوالفضل اخلاقی

دانشجوی کارشناسی ارشد زبان‌شناسی دانشگاه فردوسی مشهد

شهلا شریفی

استادیار گروه زبان‌شناسی دانشگاه فردوسی مشهد

به یقین زبان و ادب فارسی به عنوان مهم‌ترین اشتراک فرهنگی میان ایران و برخی از اقوام این منطقه (بیشتر مردم تاجیکستان، مردم ترکمنستان بهویژه در اطراف عشق‌آباد و مرو، مردم ازبکستان در شهرهای سمرقند و بخارا و همچنین برخی از مردم قراقستان و قرقیزستان)، از نقش و جایگاه بسیار مؤثری در پیوند میان کشورهای منطقه برخوردار است. شاهنامه فردوسی شناسنامه فرهنگ و زبان ایرانی که بیش از هزار سال از سرایش آن می‌گذرد، از جمله آثاری محسوب می‌شود که جایگاهی والا در میان کشورهای منطقه اسیای مرکزی بهویژه ایران، تاجیکستان و ازبکستان داشته و دارد. با توجه به اهمیت این موضوع در این مقاله سعی کردیم که به بررسی نقش بالقوه شاهنامه فردوسی، این اثر گرانایه پور توں، در ایجاد پیوند میان این سه کشور بپردازیم. نتایج این بررسی نشان داد که تقویت و گسترش اقداماتی از قبیل تجهیز و راهاندازی موزدهای تخصصی شاهنامه و فردوسی‌شناسی، تجزیه و تحلیل متون شاهنامه بر مبنای نظریه‌های نوین زبان‌شناسی توسط گروهی مشترک از زبان‌شناسان و ادبیان این کشورها، تأسیس رشتۀ فردوسی‌شناسی در دانشگاه‌های منطقه، افزایش مراکز فردوسی و شاهنامه‌شناسی، تبادل دوسویه دانشجویان در مقاطع مختلف تحصیلات تکمیلی در زمینه شاهنامه‌بیزویه، استفاده از پتانسیل علاقه‌مندی بی‌وصف بسیاری از مردم این منطقه به فردوسی بزرگ و همچنین افزایش پیوندهای نشست‌ها و همایش‌ها در باب شاهنامه فردوسی می‌تواند جایگاه شاهنامه را در تحکیم پیوندهای فرهنگی و همچنین گسترش روابط فرهنگی میان ایران، تاجیکستان و ازبکستان بیش از پیش روشن سازد.

**کلید واژه‌ها:** زبان و ادب فارسی، شاهنامه فردوسی، روابط فرهنگی.